

УДК 811.162.5:373.74:39

КОНЦЕПТ “ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ЛЮДИНИ” ТА ЙОГО ВІДОБРАЖЕННЯ В УСТАЛЕНИХ ЗВОРОТАХ ВЕРХНЬОЛУЖИЦЬКОЇ МОВИ

Олександр МОТОРНИЙ

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, 79000, e-mail: ilmaris777@gmail.com
Кафедра слов'янської філології*

У статті розглядаються основні особливості семантики та закономірності функціонування фразеологізмів верхньолужицької мови, в яких відображено життєвий цикл людини. Предмет аналізу – фразеологічні одиниці, семантично пов'язані з концептами “весілля”, “народження людини” та “смерть”. Аналіз проведено на матеріалі найновіших зафіксованих фразеологічних даних.

Ключові слова: фразеологія, побут, життєвий цикл, весілля, народження, смерть, мовна картина світу.

В останні десятиліття лінгвістика приділяє значну увагу проблемі національної картини світу етносу, відображенню народних традицій у мові. Зокрема, мовознавці звертаються до мов нечисленних народів та національних меншин, які з ряду причин тривалий час не вивчалися належним чином. Цінним матеріалом для тих, хто займається цією проблемою, є фразеологія, яка серед інших пластів мови вирізняється особливо яскравою національною маркованістю. Так, у своїй праці, присвяченій мовній картині світу чеської мови, Л. Даниленко висловлює слушну думку про те, що найбільш виразні національні риси мають ті усталені вирази, компоненти яких марковані “національним тавром”¹. Концепт “побутова сфера” є одним з найважливіших концептів, на яких будується національна картина світу будь-якого народу з її матеріальною та духовною складовими. Слушною є думка В. Ужченка та Л. Авксентьева про те, що матеріальне й духовне життя народу становить невичерпне джерело ФО і водночас створює екстралінгвістичне тло, на якому об'ємніше проступають і мовні цінності². Зазвичай цей концепт стосується саме фразеології, адже численна кількість усталених виразів присвячена відзеркаленню власне реалій буденного життя етносу.

Життєвий цикл лужицьких сербів на матеріалі фразеології до сьогодні активно не вивчався мовознавцями, тому пропонуване дослідження є значною мірою актуальним. Мета пропонованої розвідки – проаналізувати особливості статусу та функціонування верхньолужицьких фразеологізмів, у яких відбито весільні традиції лужичан, вірування та обряди, пов'язані з сімейним життям та народженням дитини, а також усталені звороти, що співвідносяться з образом смерті. Аналіз проведено на матеріалі даних з

¹ Даниленко Л. І. Національно-культурна семантика чеської фразеології. Київ, 2000. С.6.

² Ужченко В. Д. Українська фразеологія. Харків, 1990. С.176.

фразеологічного словника верхньолужицької мови за редакцією А. Івченка та С. Вельке³, який на сьогодні є найповнішою верхньолужицькою фразеологічною пам'яткою. Стаття складається з трьох частин, в яких на фразеологічному матеріалі розглядаються весільні традиції лужичан, традиції, пов'язані з народженням та зі смертю.

Весілля лужицьких сербів завжди викликало зацікавлення вчених-етнографів. Кожен регіон Лужиці має свої весільні традиції, які полягають в особливостях весільного одягу, обрядів, весільної кухні тощо. Весілля відіграє особливу роль у житті лужицького суспільства, є однією з головних і найбільш радісних життєвих подій кожного лужичанина. Через це на весілля зазвичай ідуть з радісним та світлим настроєм: *hić kaž na kwas něhdže* – 'йти кудись з радістю, натхненням, як на свято'⁴.

Кожному весіллю логічно передують знайомство хлопця з дівчиною і заручини. Як правило, ініціатива про укладення шлюбу належить молодому, нареченій у цьому випадку відводиться пасивна роль. Згода або відмова дівчини одружитися виражається за допомогою спеціальних, прийнятих у тій чи іншій культурі знаків. У фразеології верхньолужицької мови не виявлено зворотів, які б відображали згоду дівчини вийти заміж, але є два фразеологізми, де виражена відмова від пропозиції молодого: дівчина підносить у такому випадку хлопцеві кошик: *korb (korbik, koš) dać někomu* – 'дати відмову одружитися (про дівчину)'⁵, *korb (korbik, koš) dostać* – 'дістати відмову вийти заміж (про хлопця)'⁶ (порівн. чеськ. *dát košem, dostat košem*⁷ і українське *гарбуза давати (дідати)*⁸).

За давніми сімейними традиціями, якщо у лужицькій родині є двоє дітей, особливо якщо обидві дочки, не можна було видавати заміж молодшу, доки не вийшла заміж старша. Якщо ж хтось так робив, то цей вчинок вважався неправильним й асоціювався з неправильним порядком виконання сільськогосподарських робіт, а саме робіт, пов'язаних зі збором врожаю, що відображено у фразеологізмі *wotawu prjedy syna (před synom) dželać* – 'молодшу дочку видати раніше за старшу'⁹.

Одним із найважливіших моментів будь-якого весілля є його організація. Головна подія у житті лужичан має бути спланована так, щоб запам'ятися назавжди, а також так, щоб гостям на весіллі було цікаво та весело. З цією метою на лужицьких весіллях діє спеціальний розпорядник весільного обряду – брашка (*braška*). Видатний чеський сорабіст початку ХХ ст. Й. Пата стверджує, що брашка започатковує цілу нову історію молодих людей¹⁰. Спочатку він влаштовує нареченому оглядини, потім – зустріч батьків молодих, щоб вони домовилися про весілля, після чого брашка організовує заручини (*slub*)¹¹. Далі він влаштовує весілля. Спершу гості йдуть на святковий сніданок у дім нареченого. У цей час дружки готують наречену до весілля, а отже – і до нового життя. Під час сніданку починають грати музиканти, і у цей час брашка запрошує наречену у залу, де вже сидять та снідають гості, але наречена не з'являється. Тоді брашка іде сам шукати її у будинку. Коли ж він наречену знаходить, це є символічним прощанням нареченої з домом батьків¹². Обов'язком брашки є організація й інших весільних

³ Івченко А., Велькова С. Hornjoserbski fraseologiski slownik. Верхньолужицький фразеологічний словарь. Ober-sorbisch Phraseologisches Wörterbuch. Budyšin, 2004.

⁴ Ibid. S.176.

⁵ Івченко А., Велькова С. Hornjoserbski fraseologiski slownik. S.156.

⁶ Ibid.

⁷ Trávníček F. Slovník jazyka českého. Praha, 1952. S.455.

⁸ Фразеологічний словник української мови. У 2-х т. Упорядк. В. М. Білоноженко, В. О. Винник, І. С. Гнатюк. Київ, 1993. С.169.

⁹ Івченко А., Велькова С. Hornjoserbski fraseologiski slownik. S.410.

¹⁰ Páta J. Lužice. Praha, 1911. S.15.

¹¹ Ibid.

¹² Ibid. S.16.

церемоній, а також забезпечення гостям доброго настрою, тому зазвичай брашка є особою веселою та дотепною: *žortniwy kaž braška na kwasu* – ‘веселий, дотепний’¹³.

Оскільки лужицькі серби є людьми релігійними, то обов’язковим на традиційному лужицькому весіллі є вінчання у церкві. Про вінчання у церкві молода пара оголошує рідним та знайомим заздалегідь. При цьому використовують фразеологізм *z klětki padnyć* – ‘оголосити про вінчання у церкві’¹⁴. Це підкреслює, наскільки важливим для лужичан є взяття саме традиційного церковного шлюбу.

До сьогодні на весілля лужичани одягають найгарніше вбрання, яке в них є, а жінки та дівчата, як правило – традицій лужицький весільний одяг (*drasta*). Тому, якщо хтось гарно одягається, лужичани кажуть, що ця особа зібралась на весілля: *wipikać/pikać so kaž na kwas* – ‘гарно, по-святковому одягнутися’¹⁵, *debić so kaž kralej na kwas* – ‘гарно, по-святковому вдягатися’¹⁶. Поношеного одягу на весілля ніхто не вдягає: *hodžeć so kaž rubjany kabat na kwas* – ‘бути абсолютно непідходящим’¹⁷. Найбільш неохайно вдягнутою є особа, яка заробляє собі на життя продажем старого одягу (на зразок сучасного секонд-хенду). Людей такого роду заняття називали колись у Лужиці *Lap-Handrij*: *trundlaty kaž Lap-Handrij* – ‘про дерту, бідно вдягнену людину’. З огляду на серйозне ставлення лужичан до весільного вбрання, вдягнені недбало торгівці вживаного одягу не були бажаними гостями на весіллях: *witany kaž Lap-Handrij za kwasne blido* – ‘небажаний, непотрібний’¹⁸.

На лужицьке весілля традиційно запрошують гостей, які, на відміну від наречених, не беруть активної участі у його організації: *stać kaž na kwasu* – ‘нічого не робити, коли інші працюють’. Останній фразеологізм може бути також мотивованим стереотипом поведінки нареченої на весіллі, згідно з яким нареченій на весіллі відводилась пасивна роль. Лужицьке весілля доволі часто супроводжувалося церемонією, під час якої гості та наречені проходили селом чи навіть декількома селами або урочисто проїздили верхи на конях, також по-святковому прибраних. Ця церемонія на верхньолужицькій мові називається *kwasny puć*. Образ коня, який є атрибутом лужицької весільної церемонії, у свідомості носіїв верхньолужицької мови асоціюється з пихатою людиною, яка зверхньо ставиться до інших: *znošować so kaž plećeny kón na kwasnym puću* – ‘бути пихатим, ставитись до інших людей зверхньо’.

Як свідчать фразеологізми, весілля у Лужиці може тривати до трьох днів, протягом яких господарі та гості їдять традиційні лужицькі весільні страви. Наприкінці весілля гості добре наїдалися, ніхто не залишався голодним: *hlódny kaž kwasar třěci džěn kwasu* – ‘ситий, не голодний’¹⁹.

Невід’ємним моментом будь-якого весілля досі залишаються танці. Зазвичай танцюють на весіллі усі запрошені гості, у тому числі молоді дівчата – подруги нареченої. Запрошення хлопцем дівчини на танець є одним з найпоширеніших знаків прояву уваги до неї, якщо дівчину запросили хоча б на один танець, це означає для неї певний успіх, вона зможе познайомитись з хлопцем, який привернув увагу до неї, а у перспективі, можливо, і вийти за нього заміж. Про дівчину, хоч раз запрошену на танець, лужичани говорять, що вона “передала овес”: *womys předać* – ‘бути запрошеною хоча б на один танець’²⁰.

Пара, що має намір одружитися, повинна мати певні засоби для майбутнього спільного життя. Йти під вінець без певного матеріального статку, особливо для чоловіка, є

¹³ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski slownik. S.410.
Páta J. Lužice. S.36.

¹⁴ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski slownik. S.410.
Páta J. Lužice. S.139.

¹⁵ Ibid. S.176.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Ibid. S.126.

¹⁸ Ibid. S.180.

¹⁹ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski slownik. S.176.

²⁰ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski slownik. S.414.

вчинок нерозумний: *na suľy swět so ženić* – ‘одружитися, не маючи при цьому достатніх засобів для існування’²¹. Наведений фразеологізм має, на нашу думку, велике експресивне навантаження і демонструє вкрай негативне ставлення лужичан до такого бездумного і легковажного кроку. Буквальний переклад цього виразу звучить як “одружитися на цілому світі”, тобто, одружитися у надії на допомогу сторонніх.

У верхньолужицькій фразеології присутній образ одного з найважливіших та найкolorитніших елементів традиційного весільного одягу лужичанок, який є реалією суто лужицькою, а саме *borta* – головний убір, як правило, циліндричної форми чорного кольору, до якого прикріплюється довга зелена стрічка, що звисає по спині (*chribjet*): *pod bortu přińć* – ‘вийти заміж’²². Концепт *borta*, на думку І. Кононенка, є словом-образом, який символізує невинність. Вчений вважає, що такі слова “відбивають властиве кожному народу світобачення”²³.

До жінок, які своєчасно не вийшли заміж, лужицьке суспільство ставиться критично, їх називають “дівчатами зі старого реєстру”: *holca ze stareho registra* – ‘стара незаміжня жінка, стара діва’²⁴. Присутній у верхньолужицькій фразеології також цікавий образ жінки, яка мала позашлюбних дітей. Про неї кажуть, що вона готується до хрестин своєї дитини ще до весілля: *křízna do kwasa hotować* – ‘мати позашлюбних дітей’²⁵.

Наступна важлива сходинка у житті людини – народження дитини. Ця подія у давні часи була овіяна ореолом різноманітних обрядів та звичаїв, що сприяли спочатку вдалому та безпроблемному народженню нової людини, а згодом і її щасливому майбутньому. У свідомості лужицької лінгвокультурної спільноти закріпилося повір’я, що дітей у дім приносить лелека. Він витягає їх з болота або з моря і приносить додому у кошику або у кориті та кидає через димар. За прикметою, дітей варто очікувати у тому будинку, над яким кружляє лелека²⁶. Очевидно, нею мотивовані верхньолужицькі фразеологізми *baćon blisko někoho wobłětuje* та *baćon pola někoho před durjemí lěta*, які означають ‘скоро у цьому домі з’явиться дитина’. Припускаємо також, що два згадані фразеологізми виникли внаслідок того, що лужичани у давні часи не хотіли вголос говорити про те, що в когось народиться дитина, щоб не накликати біду, тому вживали ці вирази як евфемізми. Як свідчать фразеологізми, у свідомості лужицьких сербів чітко розрізняються поняття законно народженої та незаконнонародженої дитини. Про законнонароджену дитину казали, що вона “не у куцах виросла”: *něchto njeje z kerka wurostl* – ‘хтось є “законнонародженим”...’²⁷. У появі незаконнонародженої дитини винен насамперед батько. Як доказ – фразеологізм *něčeji nan je so w butřance tepil* – ‘хтось є “незаконно народженою дитиною”...’²⁸.

Не минула лужицька фразеологія ще одну важливу подію, яка відбувається після народження дитини – хрестини. У фразеології відображено цікавий лужицький звичай, за яким дитину на хрестини несло троє хресних батьків (*kmótr*). Четвертий хресний батько є зайвим: *njetřebny kaž štwórty kmótr* – ‘зовсім непотрібний, недоречний’²⁹.

Верхньолужицька фразеологія відображає також ієрархію відносин між чоловіком та жінкою у сім’ї. Традиційно головою лужицької сім’ї завжди вважався чоловік. Але траплялися випадки, коли це місце займала жінка, тоді у Лужиці казали, що чоловік “передав

²¹ Ibid. S.333.

²² Ibid S.36.

²³ Кононенко І. В. Національно-мовна картина світу: зіставний аспект (на матеріалі української та російської мов) // Мовознавство. 1996. №.6. С.41.

²⁴ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski słownik. S.90.

²⁵ Ibid. S.176.

²⁶ Славянская мифология. Энциклопедический словарь. Москва, 1995. С.29–31.

²⁷ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski słownik. S.135.

²⁸ Ibid. S.206.

²⁹ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski słownik. S.140.

жінці свої штани”: *cholowu předać (zhubić)* – ‘втратити владу у сім’ї’ (про чоловіка)³⁰. Відповідно жінка, яка має реальну владу у сім’ї і є лідером у сімейних відносинах, ходить у штанах: *w cholowach chodźić* – ‘бути головою у сім’ї’ (про жінку)³¹.

Весільні традиції та сімейне життя лужичан відображені у верхньолужицькій фразеології доволі повно. З неї довідуємось про давні звичаї і повір’я, які стосуються знайомства дівчини і хлопця та заручин, що сягають за часом ще спільнослов’янської доби. У фразеологізмах відображено своєрідність лужицьких весільних обрядів та церемоній. Цікавими є також зафіксовані у них традиції та повір’я населення Лужиці, пов’язані з народженням дитини, особливим ставленням лужичан до цієї радісної події, а також стереотипи, що стосуються законно- або незаконнонароджених дітей. Окремий невеличкий пласт фразеологізмів присвячений стосунками між чоловіком та жінкою у традиційній лужицькій сім’ї.

У верхньолужицькій мові доволі багато фразеологізмів на позначення смерті. Цей факт

є яскравим свідченням того, наскільки важливе місце займає логічне завершення людського життя у картині світу етносу. Лужицькі серби трактують смерть як перехід у інший світ, протилежний цьому і кращий за нього, оскільки людина після смерті зможе відпочити від важкого земного життя. Так, якщо хтось помирає, вважається, що ця людина відходить зі світу людей: *minyc so ze swěta* – ‘померти’³², піти на вічний спочинок: *posledni (wěčny) wotpočink namakać*³³. Б. Антоняк у своїй праці, присвяченій образу смерті у верхньолужицькій фразеології, за семантичними особливостями класифікує верхньолужицькі фразеологізми на позначення смерті і ділить їх на групи: природна смерть, неприродна смерть та похорон³⁴. У межах цієї класифікації автор виділяє фразеосемантичні групи “бути близьким до смерті”, “скоро померти”, “померти”, “вбити, позбавити когось життя” та “похорон”. У статті спробуємо відтворити образ смерті як явища фізіологічного, так і культурологічного.

Смерть в уявленні лужичан персоніфікується, і фразеологія подає типові риси її зовнішності, а саме бліде обличчя: *blědy (běly) kaž smjerc* – ‘блідий’ та наявність очей, про що свідчить фразеологізм *smjerci do wošow hladać* – ‘бути близьким до смерті’³⁵. Про персоніфікацію образу смерті у свідомості лужицьких сербів свідчить також фразеологізм *smjerc před wošomaj měć* з семантикою ‘бути близьким до смерті’³⁶, у якому смерть зображено як особу, що стоїть перед людиною, щоб забрати її життя. Коли смерть входить у чийсь дім, вона так само, як і людина, спочатку постукає у двері: *smjerc wo něčeji durje klapa (zaklapa)* – ‘хтось скоро помре’³⁷ (в німецькій мові існує ФО *mit Tod abgehen* з подібною семантикою *померти*, у якому також присутній персоніфікований образ смерті)³⁸.

Смерть трактується у фразеології як своєрідний перехід між існуванням на землі, який має логічний початок і кінець, та світом, для якого часові рамки не існують, тобто вічністю. Саме у цей світ людина згодом потрапляє: *do wěčnosće woteńć* – ‘померти’³⁹. Єднання людини після смерті з Богом проходить “на божому полі”: *na božej roli być* –

³⁰ Ibid. S.112.

³¹ Ibid.

³² Ibid. S.333.

³³ Ibid. S.412.

³⁴ Антоняк Б. Фразеосемантичне поле “смерть” у верхньолужицькій фразеології // Питання сорабістики. Львів, 2006. Т.5. С.137–147.

³⁵ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski słownik. S.135.

³⁶ Ibid. S.320.

³⁷ Ibid.

³⁸ Немецко-русский фразеологический словарь. Москва, 1975. С.570.

³⁹ Івченко А., Велькова С. Homjoserbski fraseologiski słownik. S.368.

‘бути мертвим’⁴⁰. В останньому випадку не виключаємо, однак, вплив чеської мови, де існує ФО *svaté pole*, яка просто означає ‘цвинтар’⁴¹. Такі ФО часом також мають евфемістичне походження, пов’язане з намаганням уникати прямих розмов на тематику, пов’язану зі смертю. Перебування в іншому світі є для людини відпочинком: *posledni (věčny) wotpočink namakać* у значенні ‘померти’, а також вирази з аналогічним значенням *přečahnuć na věčny wotpočink* та *na wječnej njeźzeli być* – ‘померти’. У останньому фразеологізмі показане шанобливе ставлення лужицьких сербів до святкування останнього дня тижня, неділі, коли не можна виконувати жодної тяжкої роботи, як це записано у християнських заповідях.

Закріпленими у ФО ознаками того, що смерть прийшла до людини, є зниження температури тіла: *zymnu hubu měć, zymnu ríć dostać* – ‘померти’⁴² та лежаче положення тіла: *nohi zwroćić* – ‘померти’⁴³.

Після смерті людину у Лужиці традиційно ховають. Тому навіть якщо людина ще не померла, але вже близька до смерті, кажуть, що вона дивиться у могилу, тобто, могила як звичне місце поховання людей є у свідомості лужицьких сербів символом самої смерті, про що свідчать фразеологізми *nad rowom stać*⁴⁴ та *hižo do rowa hladać* у значенні ‘бути близьким до смерті’⁴⁵.

Деякі фразеологізми верхньолужицької мови ілюструють зовсім інший образ смерті, без акценту на її ‘первинні’ ознаки та функції. Смерть тут – своєрідне мірило прояву певного явища або мірило виконання дії. Так, в уявленні лужицьких сербів до смерті за зовнішніми ознаками подібний міцний сон: *spać jako z třomi smjerćemi morwu* – ‘дуже міцно спати’⁴⁶. Як бачимо, в останньому фразеологізмі міра виконання дії визначається магічним числом три. Найвища міра гніву та ненависті до когось також уподібнюється у свідомості лужичан до смерті: *so do smjerće hněwać* – ‘дуже сильно гніватись’⁴⁷, *do smjerći wićić njetoć někoho* – ‘ненавидіти когось’⁴⁸. Низку ФО з аналогічною формою та семантикою, де образ смерті виступає як міра і ступінь, фіксують й німецькі фразеологічні словники: *zu Tode arbeiten* (багато працювати), *zu Tode wundern* (дуже сильно здивуватися), *zu Tode lachen* (дуже сильно сміятися). Цікаву внутрішню форму має фразеологізм *je dobro (hódn) po smjerć pósłać* з семантикою ‘хтось є дуже повільним’ (буквальне значення – ‘посилати за смертю когось’) (рос. *только за смертью посылать* – ‘вираження незадоволення тим, що хтось, кому дали певне доручення, довго відсутній’, аналогічне українське *за смертю посылати*). Цей фразеологізм також можна віднести до останньої групи ФО, оскільки тут зображено персоніфіковану смерть, місце перебування якої, за уявленням багатьох народів, дуже далеко й недоступне для людей. Припускаємо, що ФО такого роду дуже давні, виникли ще у дохристиянську епоху, коли персоніфікувалися усі ключові явища дійсності, які мали вплив на існування людини. Звідси логічний висновок: смерть у мовній картині світу лужичан є водночас і явищем, і об’єктом (одухотвореним об’єктом). При цьому другий аспект має дещо більшу силу, ніж перший. Цей факт ще раз наводить на думку про виникнення ФО з образом смерті у дохристиянську епоху, він також вказує на те, що уявлення про смерть такого зразка не було викорінено діяльністю християнських проповідників на території Лужиці.

Аналіз показав, що життєвий цикл людини повною мірою відображений у верхньолужицькій фразеології, фразеологія фіксує усі його етапи, але кожен етап при цьому в різних

⁴⁰ Ibid. S.287.

⁴¹ Trávníček F. Slovník jazyka českého. Praha, 1952. S.1199.

⁴² Івченко А., Велькова С. Hornjoserbski fraseologiski słownik. S.284.

⁴³ Ibid. S.215.

⁴⁴ Ibid. S.288.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid. S.320.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid.

контекстах. Так, якщо весільні традиції у верхньолужицьких ФО зображено у контексті побутового (акцент на порядок весільних церемоній та їх типові атрибути), родинні стосунки – у контексті суспільної ролі чоловіка та жінки, то народження дитини та образ смерті бачимо як події більш сакральні, навіть містичні, овіяні давніми та малозрозумілими сучасній людині ореолами таємничості.

THE IMAGE OF LIFE CYCLE IN THE UPPER SORBIAN IDIOMS

Olexandr MOTORNYI

*The Ivan Franko National University in Lviv
1, Universytetska Str., Lviv, 79000, e-mail: ilmaris777@gmail.com
The Department of Slavic Philology*

The article deals with the problem of life cycle's image reflection in the Upper Sorbian idioms. The subjects of analysis are Upper Sorbian idioms, reflecting concepts such as “wedding”, “new life birth” and “death”. The article has been written on the basis of phraseological units that are found in the newest idiomatical dictionaries.

Key-words: idioms, language world-picture, wedding, life birth, death, every day life.

ОБРАЗ ЖИЗНЕННОГО ЦИКЛА ВО ФРАЗЕОЛОГИИ ВЕРХНЕЛУЖИЦКОГО ЯЗЫКА

Александр МОТОРНЫЙ

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, Львов, 79000, e-mail: ilmaris777@gmail.com
Кафедра славянской филологии*

В предлагаемой статье анализируется образ жизненного цикла во фразеологии верхнелужицкого языка. Предметом анализа стали фразеологические единицы верхнелужицкого языка, отображающие такие концепты, как “свадьба”, “рождение человека” и “смерть”. Статья написана на материале новейших фразеографических данных верхнелужицкого языка.

Ключевые слова: фразеология, языковая картина мира, свадьба, рождение, смерть, жизненный цикл.

Стаття надійшла до редколегії 20.03.2012.
Прийнята до друку 27.04.2012.